

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 04 października 2023 r.
znak sprawy: DRE.pr.071.114.2023

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: sytuacji na rynku kukurydzy

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do Pana pisma z 22 września br. dot. problemów na rynku zbóż i ich niskich cen informuję, że poziom oraz zmiany krajowych cen zbóż uwarunkowane są nie tylko sytuacją na rynku w Polsce, ale także na rynku międzynarodowym, w tym unijnym. Poziomy cen oraz wymiany handlowej podlegają czynnikom takim jak m.in.: wielkość produkcji zbóż i zapasów zarówno w Polsce, jak i w innych krajach UE i na świecie, kurs wymiany walut, koszty transportu i magazynowania. Znaczący wpływ na ten rynek ma wojna na Ukrainie i niepewność związana z przebiegiem tej wojny i kolejnymi atakami Rosji na porty czarnomorskie oraz nad Dunajem.

Obecnie na rynku zbóż panuje duża konkurencja. Państwa eksportujące konkurują o rynki zbytu w krajach deficytowych. Pomimo tego Polska jako trzeci eksporter zboża w UE w okresie od stycznia do sierpnia br. wyeksportowała 4,6 mln ton pszenicy, w przypadku kukurydzy eksport wyniósł 2,9 mln ton. W analogicznym okresie roku ubiegłego z Polski wyeksportowano 2,35 mln ton pszenicy oraz 1,3 mln ton kukurydzy. Na podstawie wydanych przez PIORiN świadectw fitosanitarnych można oszacować, że do końca września br. do krajów trzecich wyeksportowano 3,5 mln pszenicy tj. ok 3 razy więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (1,1 mln ton). Utrzymujący się, wysoki poziom eksportu, pozwala na zbilansowanie rynku.

Zbiory kukurydzy na świecie są wyższe od ubiegłorocznych. Według prognoz USDA w sezonie 2023/2024 światowe zbiory kukurydzy mogą wynieść 1 214,3 mln ton i być około 5% większe niż w sezonie 2022/2023. Jednocześnie światowe zapasy kukurydzy w sezonie prawdopodobnie wzrosną o blisko 5% w stosunku do poziomu zapasów w sezonie 2022/2023, do 314 mln ton. Wg danych Komisji Europejskiej produkcja kukurydzy w UE w roku bieżącym wyniesie ok. 60 mln ton i będzie o 15% wyższa niż w roku ubiegłym, jednakże wciąż niższa od średniej 5 letniej (o 13%). Również krajowe zbiory kukurydzy, zgodnie z szacunkiem Głównego Urzędu Statystycznego z 29 września br., mogą wynieść nawet ok. 8,7 mln ton i będą wyższe od zeszłorocznych o ok. 3%. Trzeba też pamiętać, że w Polsce w ostatnich latach produkcja kukurydzy z roku na rok znacząco rosła: w 2021 r. wynosiła 7,5 mln ton, w 2020 r. 6,8 mln ton, a do roku 2019 oscylowała w granicach 4 mln ton (powierzchnia uprawy od 2019 r. także wzrosła ok. 2-krotnie). Natomiast zużycie krajowe kukurydzy nie charakteryzuje się tak dużą zmiennością: w 2023 r. szacowane jest na 4,9 mln ton, w 2022 r. na 4,5 mln ton, a przed 2019 r. było to ok. 2,8-4 mln ton. Oznacza to, że w

celu zbilansowania rynku niezbędny jest coraz większy eksport. Odczuwamy także nadal skutki wcześniejszego przywozu z Ukrainy.

Powyższe czynniki wskazują, że na unijnym rynku kukurydzy bilans będzie komfortowy i ta właśnie zależność będzie wyznacznikiem ceny na rynku krajowym. Nie należy zapominać, że ważnymi graczami na rynku kukurydzy są kraje Ameryki Południowej - głównie Brazylia oraz Ukraina. Na rynku unijnym notuje się jednak niższy poziom importu kukurydzy w sezonie 2023/2024. Całkowita ilość zaimportowanej kukurydzy do UE wyniosła 3,3 mln ton (dane za okres 1 lipca - 19 września br.), o 44% mniej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Największym dostawcą kukurydzy do UE były Ukraina (około 1,9 mln ton) oraz Brazylia (blisko 1 mln ton).

Spadki cen zbóż obserwowane są nie tylko na rynku krajowym ale także na rynkach innych krajów UE. Obecnie krajowe ceny uległy niewielkim wzrostom, choć wciąż są niskie.

Zgodnie z danymi zbieranymi przez Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW w okresie 18-24 września br. średnia cena zakupu pszenicy konsumpcyjnej wynosiła 976 zł/t i była wyższa od ceny sprzed tygodnia o 2,1%, wyższa od ceny sprzed miesiąca o 3,1%, natomiast niższa od ceny sprzed roku o 35,6%, a od ceny sprzed 2 lat o 3%. Pszenica paszowa kosztowała 953 zł/t i jej cena była o 2,6 % wyższa niż tydzień temu, o 1,2% niższa niż miesiąc temu, 37,6 % niższa niż rok temu oraz o 7% niższa niż 2 lata temu. Cena suchej kukurydzy wynosiła 896 zł/t i była wyższa od ceny sprzed tygodnia o 0,9%, ale niższa od ceny sprzed miesiąca o 2,3% oraz niższa od ceny sprzed roku o 36,5% i od ceny sprzed 2 lat o 19%. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi otrzymuje również informacje, że w skupie kukurydza mokra wyceniana jest od 350 zł/t do 500 zł/t.

Na rynku unijnym zbiory rzepaku wynoszą 19,5 mln ton i są na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym. Na rynku krajowym zbiory wynoszą 3,7 mln ton i są wyższe od ubiegłorocznych o 1%. Cena rzepaku wynosi 2 013 zł/t tj. 1% więcej niż tydzień temu, ale 30% mniej niż rok temu i o 19% mniej niż 2 lata temu.

Mając duże zrozumienie dla problemów rolników, którzy odczuli skutki agresji Rosji na Ukrainę oraz sytuacji na światowym rynku zbóż dla producentów rolnych, którzy ponieśli straty w wyniku rosyjskiej agresji przeznaczono najwyższe w historii wsparcie finansowe, m.in.: pomoc w związku ze sprzedażą zbóż i rzepaku (pomoc miała także za zadanie przyczynić się do intensyfikacji wywozu zbóż i rzepaku z kraju i opróżniania magazynów); dopłaty do nawozów i materiału siewnego; preferencyjne kredyty płynnościowe dla rolników z oprocentowaniem w wysokości 2%; dopłaty do budowy silosów zbożowych (w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności); zwiększone dopłaty do paliwa rolniczego; preferencyjne kredyty dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu; wsparcie dla rolników, którzy w latach 2022-2023 nie otrzymali zapłaty za sprzedaną kukurydzę.

Ponadto przewidziano pomoc dla podmiotów, które skupiły kukurydzę mokrą ze zbiorów 2022 r. w związku z ich trudną sytuacją wynikającą ze skutków agresji Rosji na Ukrainę (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 1306)). Będzie ona mogła zostać wypłacona po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej, podobnie jak pomoc do transportu zbóż i rzepaku.

Jednocześnie, w związku z trwającymi żniwami kukurydzianymi, spółki Elewarr i Zamojskie Zakłady Zbożowe deklarują skup mokrej kukurydzy dwukrotnie większy niż przed rokiem.

Niezależnie od tego prowadzimy działania w celu zwiększenia eksportu zbóż z Polski oraz tranzytu ukraińskich produktów przez Polskę. Współpracujemy z eksporterami zbóż, rozbudowywana jest infrastruktura transportowa i drogowa oraz przeładunkowa. W 2022 r. w portach Gdańsk, Gdynia, Szczecin i Świnoujście obsłużono ponad 133 mln ton towarów. Nigdy wcześniej nie były osiągnięte tak dobre wyniki przeładunkowe. Potencjał przeładunkowy polskich portów morskich jest wystarczający do obsługi produktów rolno-spożywczych, niemniej jednak podejmowane są działania na rzecz jego dodatkowego zwiększenia poprzez m.in. tworzenie dodatkowych zdolności do magazynowania i składowania produktów czy ich przeładunku.

Przedstawiając powyższe informuję, że sytuacja na rynku zbóż i rzepaku jest na bieżąco analizowana, również pod kątem możliwości wprowadzenia ewentualnych kolejnych działań pomocowych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Janusz Kowalski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/